

اصول ارزیابی سیستم عصبی عضلانی اسکلتی

از دیدگاه توانبخشی

تألیف

دکتر محمد تقی پور دکتر اسماعیل ابراهیمی

دکتر غلامرضا شاه حسینی

سرشناسه: تقی پور، محمد

توان و پدیدآور، اصول ارزیابی سیستم عصبی عضلانی اسکلتی از دیدگاه توانبخشی /

تألیف: محمد تقی پور / اسماعیل ابراهیمی / غلامرضا شاه حسینی

مشخصات نشر، تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران ۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری، ۲۳۰ ص.

شابک، 978-964-2787-02-9

یادداشت، فیبا

یادداشت، عنوان صفحه به انگلیسی،

Principles of assessment of neuro- musculo - skeletal system.

یادداشت، کتابنامه: ص ۲۲۷-۲۳۰

موضوع، دستگاه عضلانی - بیماری‌ها - تشخیص.

شناسه افزوده، ابراهیمی، اسماعیل

شناسه افزوده، شاه حسینی، غلامرضا

شناسه افزوده، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران

رده‌بندی کنگره، ۷/الف ۷/ت RC۹۱۲۵

رده‌بندی دیویی، ۶۱۶/۷۰۷۵

رده‌بندی، NLM

موضوع، بیماری‌های عضلانی استخوانی - تشخیص

موضوع، معاینه - روشها

رده‌بندی، ۱۳۸۵/الف ۷/ت WE۱۴۱

شماره کتابخانه ملی، ۴۴۱۶۶-۸۵م

نام کتاب، اصول ارزیابی سیستم عصبی عضلانی - اسکلتی (از دیدگاه

توانبخشی)

توپیستندگان، دکتر محمد تقی پور - دکتر اسماعیل ابراهیمی - دکتر غلامرضا

شاه حسینی

ناشر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران ۱۳۸۵-۸۵

تاریخ و محل انتشار، ۱۳۸۵ - تهران

نوبت چاپ، اول

تیراژ، ۱۵۰۰ نسخه

کارشناس کتاب، زهرا آخوندزاده

تایپ کامپیوتری و صفحه‌آرایی، مؤسسه انتشاراتی همراه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی، شرکت میتکران چاپ

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۷-۰۲-۹ ISBN 978-964-2787-02-9

قیمت، ۲۱۰۰۰ ریال

* کليه حقوق قانونی این اثر متعلق به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات

بهداشتی - درمانی ایران می‌باشد.

بیماریهای سیستم عصبی عضلانی، اسکلتی در میان بیماریهایی که کیفیت زندگی را تغییر می‌دهند قرار دارند. در این وضعیت با محدودیت فعالیت، ناتوانی و اختلالات شدید همراه می‌باشد ارزیابی دقیق فیزیکی از الویت‌های تدوین استراتژی درمانی محسوب می‌شود. لذا درمانگران اعم از پزشکان و سایر متخصصین علوم پزشکی نیازمند داشتن دانش کافی و لازم در زمینه ارزیابی بیمار هستند.

گرفتن شرح حال بیمار و معاینه بالینی به صورت مراحلی است که اغلب به صورت یک فعالیت عادی درمانگران محسوب شده و به اهمیت آن در تشخیص و سیردرمان بیماری توجه نمی‌شود. انجام این دو روش نیازمند آگاهی‌های کافی و مهارت‌های تکنیکی درمانگران است. در عصر حاضر که پیشرفتهای وسیعی در زمینه امکانات تشخیصی و کلینیکی به وقوع پیوسته اهمیت پاراکلینیک در درمان بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. لذا اهمیت شرح حال و معاینه بالینی که از ابزار مهم در تشخیص و تدوین استراتژی درمانی است به حداقل رسیده است اما هنوز در میان روشهای ارزیابی و تشخیصی، تدوین شرح حال بیمار و تاریخچه سلامتی و معاینه بالینی بسیار با اهمیت تلقی می‌شود و جزء ابزار با ارزش برای درمانگران است. بسیاری از مشکلات بیماران از طریق مشاهده موارد عینی و اطلاعات ذهنی قابل ارزیابی بوده و به درمانگر این فرصت را می‌دهد تا با تشخیص بموقع و صحیح به اقدام درمانی بپردازد.

اثر حاضر که به همت آقایان دکتر اسماعیل ابراهیمی و دکتر محمد تقی‌پور به رشته تحریر در آمده، راهنمایی با ارزش در مقوله ارزیابی سیستم عصبی عضلانی اسکلتی است. این اثر که با هدف ارتقای مهارت و هنر ارزیابی در فیزیوتراپیست‌ها نوشته شده است راهنمایی مفید برای تیم توان‌بخشی است.

این کتاب دارای دو فصل است **فصل اول** در خصوص معاینات ذهنی و **فصل دوم** معاینات فیزیکی را مورد بحث قرار داده است. مطالعه این اثر ارزنده را به همکاران گروه علوم پزشکی، بویژه فیزیوتراپیست‌ها و سایر همکاران گروه توان‌بخشی توصیه می‌نماید امید است با استفاده از آموزه‌های ارزشمند آن بتوانند استراتژی درمانی مناسب را با توجه به نوع تشخیص بیماران تدوین نمایند.

دکتر ابوالفضل خسروی
معاون پژوهشی

پیشگفتار نویسندگان

درمان مناسب و کم هزینه با در نظر گرفتن اخلاق پزشکی منوط به ارزیابی درست، دقیق و تصمیم‌گیری بموقع می‌باشد. هنر ارزیابی نقش بسیار مهمی در مراحل بعدی درمان و کسب نتیجه مطلوب از درمان دارد. از نگاه توانبخشی این ارزیابی می‌تواند در تعیین استراتژی درمانهای توانبخشی از جمله تمرین درمانی، الکتروتراپی و تکنیکهای دستی موثر و مفید باشد. از آنجاییکه در توانبخشی بطور اعم و در فیزیوتراپی بطور اخص اعمال درمانهای مورد نظر بررسی و ارزیابی بسیار دقیق را می‌طلبد، حصول اطلاعات از ساختار درگیر، شدت آسیب، مکانیزم آسیب و میزان اختلال سیستم عصبی عضلانی اسکلتی لازمه موفقیت درمان و رضایت بیماران است. از دیدگاه توانبخشی نوین، ارزیابی کامل درمانگران می‌تواند منجر به درک مفاهیم کینزیوپاتولوژی و پاتوکینزیوپاتولوژی و تشخیص افتراقی این دو شود که خود تضمین کننده نتیجه مناسب و کم هزینه از درمان برای بیماران باشد، کتاب حاضر که حاصل تلاش مولفینی است که هر کدام تجربیات ارزنده‌ای در مقوله ارزیابی سیستم عصبی عضلانی اسکلتی دارند، با هدف ارتقای مهارت و هنر ارزیابی برای همکاران بخصوص فیزیوتراپیست‌ها به رشته تحریر در آمده است تا بتوان هر چه بیشتر این خلا را در برنامه درمان بیماران به شکلی اصولی پر نموده و نقش خود را در تیم درمانی بیمار به نحو احسن اجرا نماید.

ما بر این باوریم که این کتاب خالی از اشکال و ایراد نبوده و بهمین لحاظ از همه اساتید و همکاران عزیز استدعا داریم که با نظرات کارشناسانه ما را مورد عنایت و بزرگواری خویش قرار داده، تا در چاپ‌های بعدی با تصحیح آنها سعی در بهبود کیفی و کمی آن داشته باشیم.

دکتر محمد تقی پور

دکتر اسماعیل ابراهیمی

دکتر غلامرضا شاه حسینی

فهرست مطالب

۱	فصل اول: معاینه ذهنی
۳	مقدمه
۴	روند برنامه ریزی درمانی
۶	معاینه ذهنی
۱۸	سوالات مربوط به تاریخچه بیماری
۵۹	فصل دوم: معاینه فیزیکی
۶۱	مقدمه
۶۶	مشاهده
۶۹	راه رفتن
۷۱	پاسچر
۸۵	ظاهر عمومی

۸۹.....	Inspection
۹۶.....	لمسی
۱۰۳.....	آزمون‌های تانسیون بافت انتخابی
۱۰۴.....	معاینه حرکات فعال
۱۱۷.....	معاینه حرکات غیرفعال
۱۱۷.....	معاینه حرکت غیر فعال فیزیولوژیک
۱۳۳.....	معاینه حرکات آرتروکینماتیک
۱۴۲.....	معاینه حرکات ایزومتریک مقاومتی
۱۴۶.....	معاینه عصبی-عضلانی
۱۴۷.....	کاهش ورودی حسی
۱۶۳.....	کاهش ایمپالسهای حرکتی در طول عصب
۱۷۴.....	تغییرات رفلکسی
۱۸۰.....	تحرك سیستم عصبی
۲۰۴.....	آزمون‌های اختصاصی
۲۰۶.....	ارزیابی عملکردی
۲۰۹.....	یافته‌های تصویر برداری
۲۲۷.....	منابع و ضمایم